

אשית עצות בנפשי

שיעורים ושיחות

ממורינו דאש

הישיבה שליט"א

ק"מ
שנה ג'

פרשת קרח (א"י חוקת)
תשפ"ו

ליל שישי פרשת
קרח תשפ"ה

שו"ת עם בחורי הישיבה

לשמיעת השיעורים

קול ברסלב: 1212-444-9191

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: ushiseb@gmail.com

ליל שישי פרשת קרח תשפ"ה

בקרית ברסלב ליברטי נ"י.

נכנס עמוק לאדמה, פרשה זו יפה נדרשת, שכל אחד יביט בפרשה זו ויראה מה יקרה אם כל הזמן יביט על אחרים.

המקנא עצמותיו מרקיבין בעולם הזה

הגמרא מספרת במסכת שבת [קנב:]: שבשדהו של רב נחמן חפרו את הקרקע, ושמעו קול של מת אחד שצועק מקברו, וקראו לרב נחמן, ושאלו רב נחמן מי הוא, וענה שהוא רב אחאי בר יאשיה, ושאלו רב נחמן וכי אין המתים עתידים להיות עפר, אמר לו רב אחאי איני חש לדברין, שאלו רב נחמן והלא כתיב בקהלת, וישוב העפר על הארץ, ענה לו רב אחאי מי שלימד אותך קהלת לא לימד אותך משלי, כי במשלי כתוב 'ורקב עצמות קנאה', שרק מי שיש לו קנאה בלבו עצמותיו מרקיבין, אבל מי שאין קנאה בלבו אין עצמותיו מרקיבין, ומוהרא"ש מסביר שדברי חז"ל אלו הם לא רק לאחר מיתה, אלא אף בחיי האדם, מי שיש בו קנאה עצמותיו מרקיבין בחייו, כי יכול להיות אדם שיש לו הכל, אבל אם הוא מקנא באחרים הוא נהיה בן אדם רקוב, כל הזמן הוא אוכל את עצמו, ונהיה רקוב מבפנים.

אין מה לקנא – הקב"ה עושה הכל

רבינו אומר בשיחות הר"ן [שיחה רפ"ד] שלפעמים הקב"ה נותן לאדם אחד עשירות גדולה, כי זה מעשה בעל דבר להשתדל בזה לעשות איש אחד לעשיר גדול, כדי שיקנאו בו הרבה אנשים וירדפו אחרי הממון והעשירות ויבלו את כל ימיהם

ברוכים הבאים

שלום עליכם, אני מאוד שמח שבאתי לכאן לימי הקיץ, מאוד נעים להיות כאן יחד עם אנשי שלומינו, אולי כל אלו שגרים פה לא מרגישים את זה, כי זה פשוט בשבילם, אבל כשמגיעים מהעיר ונפגשים כאן עם אנשי שלומינו זה מאוד מאוד נעים.

קנאת קרח

התורה אומרת השבוע 'ויקח קרח', ואומר רש"י פרשה זו יפה נדרשת במדרש תנחומא, אפשר לדרוש המון בפרשה זו, אפשר ללמוד המון המון מוסר השכל מפרשה זו, קודם אפשר ללמוד איך הקנאה יכולה להביא את האדם לשאול תחתית, כי לקרח לא היה חסר כלום, הוא היה עשיר גדול, והיה תלמיד חכם גדול, וראה יחוס גדול שיצא ממנו, שמואל הנביא יהיה מיוצאי חלציו, אבל הקנאה הורידה את קרח לשאול, הקנאה מורידה את האנשים המוצלחים ביותר, אנשים מסתכלים על אחרים, למה יש לפלוני משהו יותר, ולמה פלוני מוצלח יותר, במקום להודות להקב"ה על מה שיש, האדם חייב להודות להקב"ה על הבריאות שהקב"ה נתן לו, ואם זכה ויש לו אשה בוודאי שחייב להודות על כך, ואם זכה ויש לו ילדים, בוודאי שחייב להודות גם על כך, לפעמים האדם זוכה ומגיע לבית המדרש ולומד ומתפלל ויש לו הכל, אבל הוא לא מפסיק לקטר למה יש לפלוני יותר, האדם הזה צריך להסתכל על קרח, מה קרה לו, הכל

אומר שאנשים צריכים להיות מלאכים ולהיות פרושים מכל העולם הזה, המטרה בהיכל הקודש היא לחיות חיים פשוטים ומתוקים, לא מחפשים כאן עבודות גדולות וקשות, רבינו לא רצה שנצום ונסתגף, אבל אי אפשר לחיות בפשטות אם כל הזמן מקנאים באחרים, כשהאברך כל הזמן בודק כמה עשה פלוני וכל הזמן בודק איך הוא מול השני, הרי הוא עושה מעשה קרח, למה אתה אוכל את הבריאות שלך עם פלוני ועם אלמוני, מה איכפת לך מה עושה משה רבינו ומה עושה אהרן הכהן, תודה להקב"ה על מה שיש לך, מוהרא"ש היה אומר לנו ללכת לבקר חולים, כי חוץ מהמצווה הגדולה של ביקור חולים אפשר ללמוד לעצמינו כמה אנחנו צריכים להודות להקב"ה על הבריאות שלנו, כשרואים כמה אחרים סובלים מבינים את החסד הגדול שהקב"ה עושה, בן אדם רואה מה קורה בבתי חולים הוא מודה להקב"ה על הבריאות שלו, וכבר מפסיק לקנא באחרים, לפעמים כשיש ליהודי סבא מבוגר והוא עובר לבקר אותו, ורואה כמה קשה לסבא כל פסיעה, הוא מיד מתחיל להודות להקב"ה על זה שהוא יכול ללכת ויכול לטפל בעצמו ויכול לראות.

להודות על הבריאות

השבוע קיבלתי שאלה מילדה בבית ספר אם מותר לה להלביש משקפי שמש, כי הרופא אמר לה שעוד מעט היא לא תוכל בכלל לראות בעיניים אחרי שהיא סינוורה את עצמה עם לייזר, אבל הרופא אמר שאם בכל ימי הקיץ היא תלבש משקפי שמש אולי יוכלו להציל משהו, אמרתי לו שהיא לא תלבש את זה, כי זה לא 'צניעות' להסתובב כך, ובעז"ה בזכות זה שהיא לא לובשת את זה היא בוודאי תוכל לספר עוד מעט על הנס שיהיה לה, ניקח את העצה הישנה של תפילה, מה שעשינו פעם, פשוט מבקשים מהקב"ה 'רבונו של עולם תעזור לי לראות בשני העיניים', ואחרי ששומעים

ושנותיהם אחרי הממון, רחמנא ליצלן. אנשים מדברים על עשיר פלוני שנוסע עם מסוק, ועשיר פלוני שעשה לעצמו ארמון, ולעשיר פלוני יש רכב מפואר, הס"מ רוצה שידברו כל הדיבורים האלו כדי שיקנאו ויבלו את הימים, ובמקום זה יש לנו ללמוד מפרשתינו להיכן מגיעים כשיש קנאה, פרשה זו יפה נדרשת, הרי לקרח לא היה חסר כלום, היתה לו משפחה נהדרת, והוא היה אדם חשוב וגדול והיה עשיר גדול, ובה לחלוק על הקב"ה בעצמו, משה רבינו אמר לו 'בוקר ויודע ד' את אשר לו', ומבאר רש"י שמשה רבינו אמר לו שהקב"ה עושה הכל, הוא עושה את הלילה ואת הבוקר, ואיך אתה מעיז לחלוק על הנהגת ד', למה אתה מקנא באחרים, הרי הקב"ה עושה הכל, אין לנו שום השגות בהנהגת ד', אבל הקנאה העבירה אותו על דעתו ודעת קונו, יש אנשים שכשמגיעים לחופה הם מלאים בקנאה, למה פלוני כובד בברכה ואני לא, מוהרא"ש לא רצה ללכת לחופות לסידור קידושין, ופעם אחת בשיעור אמר את הטעם שלא הולך לחופות, כי פעם אחת הכריזו אותו לסידור קידושין ושמע איך איש אחד גונח שם ואומר לעצמו, אני כבר חשבתי שיכבדו אותי... ומאז החליט לא ללכת יותר לחופות, אין מה לקנא באחרים, לא קרה כלום אם הכריזו רק את פלוני ולא אותך, אין מה לקנא באחרים.

המקנא באחרים – הורס את חייו

הלוואי שתקבעו לעצמכם שיעור בסיפורי מעשיות, הסיפורים האלו הם לא סתם סיפורים, אלו סיפורים שצריכים לחיות איתם, ולחיות על פיהם, רבינו מספר את הסיפור על ה'חכם והתם', ורבינו מספר שם שכל פעם כשדיברו עם התם על מה שפלוני מרוויח יותר ממנו, ועל מה שאלמוני עשה המון כסף, הוא היה עונה: זה מעשה שלי וזה מעשה שלו ועוד למה לי לדבר מאחרים. אני לא מדבר כעת ממדרגות גבוהות, אני לא

בניינים של תורה ותפילה, כי כל אחד רוצה לבנות יותר, וכל אחד מחלק יותר קמחא דפסחא מהשני, זה שקר גדול, אין כזה דבר שמחלוקת בונה את העולם, אלו דברי אפיקורסות כי חז"ל אומרים שמחלוקת מביאה את כל הצרות, ועוד, אם לא הייתה מחלוקת לא היו צריכים בכלל לחלק קמחא דפסחא כי בלי מחלוקת יש שפע לכל אחד, חז"ל אומרים שמחלוקת אחת דוחה מאה פרנסות, עוד לא היה דבר כזה שיצא דבר טוב ממחלוקת, חז"ל מגלים לנו השבוע, שאף שביט דין של מטה לא יכול לתת עונש לקטן מתחת לגיל שלש עשרה, ובית דין של מעלה אינו נותן עונש תחת לגיל עשרים, אבל כשמגיע הדבר למחלוקת מענישים אף את התינוקות שנולדו.

קנאה רעה בעבודת השם

אולי עד עכשיו חשבתם שהדרשה לא נוגעת אליכם, כי אתם לא מקנאים בכסף ובבתים שיש לחברים שלכם, אבל תדעו לכם שקנאה שאינה בריאה היא גם מזיקה כשמקנאים ברוחניות, כשהאברך מקנא בחבירו שלומד ומתפלל כראוי, והוא לא מבין שהקב"ה דורש מאיתו את העבודה שלו, והוא רק מקנא בעבודות הגדולות שרואה אצל חבירו, הרי הוא גם כמו קרח ועדתו שקינאו במשה ואהרן, והחשיבו רק עבודות גדולות של בית מלא ספרים ושל טלית שכולה תכלת, מוהרא"ש היה תמיד אומר את זה בשם ר' נתן, שמשה רבינו הראה להם שחוט אחד של תכלת פוטר את כל הטלית, וקלף אחד של מזוזה פוטר את כל הבית, כי הקב"ה דורש מהאדם שיעשה פעולה קטנה אחת, שיתחיל עם מה שיכול, ולא ירוץ מיד למדרגות גבוהות, ולא יתייאש ויאמר שאם אינו יכול לעלות מדרגות גבוהות הוא כבר לא עושה כלום, אלא יעשה מה שיכול, שיזכור מהקב"ה רגע אחד ביום, שיגרוס פרק אחד משניות ביום, רבינו אומר שהנשמות למעלה מתחננות שהן רעבות, ומתחילים להביא

סיפור כזה מיד מתחילים להודות להקב"ה, ברוך השם שכל הילדים שלנו רואים בשני עיניהם, אין את מי לקנא יש רק להודות, אברך התקשר אלי השבוע שהוא קצת לא הרגיש טוב ונכנס לבית חולים ומיד ראו שהעורק הראשי נסתם לו, כששומעים את זה מתחילים להודות להקב"ה על זה שיש לנו עורקים ויש לנו ורידים, ולא נהיה ח"ו כמו קרח שרק מתלונן ומקנא כי בסוף מגיעים לאדמה כמו קרח.

מה יש להביט על אחרים

המשנה אומרת באבות 'הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם', מוהרא"ש שאל על איזה עולם מדברים, הרי יש כאן עולם ענק מלא באנשים שיש להם קנאה ותאוה וכבוד, לא ראינו שזה מוציא את האדם מהעולם הזה, וביאר מוהרא"ש שיש לכל אחד עולם קטן, וזה העולם האישי שלו, אשתו והבית שלו וילדיו והעסק שלו והרוחניות שלו, ומי שעסוק בקנאה מאבד את הכל, הוא לא רואה בכלל שיש לו אשה וילדים ופרנסה, הוא רק רואה שלאחרים יש יותר, והאמת היא שאין לאחרים כלום, הם רק עושים את המשחק כמו שצריך... ב"ה שאשתך בריאה והילדים שלך בריאים ויש לך פרנסה, אבל אתה לא רואה את זה כי יצאת מהעולם שלך, ואתה רק עסוק עם אחרים, ומדבר מהכסף של אחרים, וממחלוקת שיש במקומות אחרים, מה איכפת לך מה קורה שם, בחורים הגיעו אלי ואמרו לי שפרצה מחלוקת באיזה חסידות מסויימת, אמרתי להם: קודם כל מה זה החיוך הזה, למה זה משמח אתכם, ועוד, מה יש לכם מזה שאתם מדברים מאחרים, תהיו עסוקים עם עצמכם.

גנות המחלוקת

יש אנשים שאומרים שמחלוקת בונה את העולם, ועל ידי מחלוקת מקימים

האמת בניחוחם אבלים

כשעולים לנחם אנשים אפשר לשמוע קצת דיבורי ברסלב... אנשים יושבים שם מאוד רציניים, ואומרים שהנפטר תמיד הקפיד לנשק את המזוזה, ותמיד בירך ברכת המזון מתוך ברכון, הוא היה אומר הרבה תהלים וכדומה, אלו דיבורים שלא תשמעו באף דרשה, אף פעם לא יקום מגיד שיעור בישיבה ויגיד לבחורים להקפיד לנשק את המזוזה או לומר תהלים, אלא להיפך, הוא יצעק 'אל תעשו פה דברים קלים', תלמדו בהתמדה ויגיעה, מוהרא"ש היה תמיד מתאר את זה, איך שבבית האבלים שומעים את האמת, מספרים שהנפטר הקפיד כל יום ללכת לבית מדרש... חבל על דאבדין, ואז מתחיל טקס חלוקת המשניות, מבקשים מהמנחמים שיקחו משניות, ואז המנחם מתחיל לבחור, ואומר לעצמו 'מסכת כלים קשה מדי', כאילו שמהו אחר הוא כן הולך ללמוד, ואז הוא בוחר משהו, ואם הוא באמת ירא שמים הוא נזכר ברגע לפני השלושים שלא למד כלום, ואז הוא אומר לעצמו, הרי שמעתי פעם מאיזה מגיד בברסלב שאפשר גם לגרוס, והוא גורס את המסכת, ואם אין לו יראת שמים הוא פשוט הולך הלאה ולא לומד כלום, ומתחיל להגיד לעצמו מה הבעיה, הרי האבל לפני אמירת קדיש אומר את המשנה של 'רבי חנניא בן עקשיא', וזה לא יהיה קדיש לבטלה, העיקר שלא לגרוס משניות.

לעשות לכל הפחות מה שאפשר לעשות

שיטת קרח היתה שאין כזה דבר 'לגרוס פרק משניות', אלא או מלאך או גלח, או בית מלא ספרים וטלית שכולה תכלת, או כלום, רבינו אמר פעם: בעולם אומרים שאם אכלת חזיר, שגם יזל השומן על הזקן שלך, אבל אני אומר, אם נכשלת ואכלת חזיר, לכל הפחות שלא יזל השומן על הזקן שלך. רבינו אומר לנו שכל אחד צריך

להם כל מיני מאכלים, וכל מיני מגזינים ועיתונים, כי למעלה ממשיך הכל כמו כאן, כי הנשמות מסתובבות בעולם התווה, מוהרא"ש היה אומר ששומעים בלויות שאומרים 'כעת כשאתה עולה לעולם האמת', והיה אומר הלוואי שהנשמה תגיע לעולם האמת, הרי הן עוברות תהליך ארוך ומורכב בעולם התווה עד שזוכים להגיע לעולם האמת, והנשמות למעלה צועקות שהן רעבות, והן אומרות שהן צריכות סך הכל פרק אחד של משניות להרגיע את הרעב.

גירסת פרק משניות

כל אלו שחוששים שלימוד בגירסא לא נחשב כלימוד, ולכן הם לא לומדים כלום... אני רוצה לשאול אתכם, מה כבר יקרה אם 'לא תלמדו' עוד כמה דקות, הרי אתם חוששים שלגרוס משניות לא נחשב ללימוד, ואתם בגלל זה לא לומדים כלום, אז תגרסו משניות, וכך יהיה לכם עוד כמה דקות, של 'לא ללמוד', ועל הצד שזה כן נחשב ללימוד, הרווחתם, בשלמא אם הייתם ה'חזון איש' שאם היה נשאר לו עוד כח ללכת מהמקום שלו עד למיטה הוא היה לומד עם הכח הזה, אני מבין את הריכוז שלכם, אבל אתם לא עושים כלום כל היום, ורק מתווכחים אם זה כן נחשב ללימוד התורה או לא נחשב, אז בינתיים תגרסו וזהו, אני לא יכול להגיד לכם על פרק משניות 'תדחפו את הזמן בלימוד עוד פרק משניות', כי אי אפשר לדבר כך על דבר כזה קדוש כמו משניות, אבל אני יכול להגיד לך את האמת, תעשה משהו עם הזמן שלך, תגיד פרק משניות בעבור הנשמה שלך, בעבור התכלית שלך, הנשמה רעבה למעלה ומתחננת למאכל, אין שם אוכל ואין שם כבוד אין שם כלום, יש שם קצת משניות, אם פעם הלכת לנחם איזה קרוב שלך ולקחת על עצמך קצת משניות, את זה תמצא למעלה.

רבינו מלמד אותנו שתתן כעת את הפרוטה שאתה יכול לתת כעת, תן עכשיו דולר אחד, פתיל תכלת.

חיות מכל מצוה ומצוה

הקב"ה ריחם עלי וקירב אותי למוהרא"ש, אבל קודם ההתקרבות הייתי ממש כמו קרח, כל הזמן הרגשתי שאני חייב להיות בית מלא ספרים, ואם לא עשיתי מספיק דברים טובים, ולא קרעתי את עצמי למען השי"ת, אני לא שווה כלום, וכשהגעתי למוהרא"ש הוא אמר לי: התפללת היום? אם ככה לך לרקוד שזכית והתפללת, הוא התחיל להחשיב אצלי כל דבר קטן, ואני חשבתי לעצמי, וכי זה נחשב להתפלל, הרי אני עושה מה שכולם עושים, ואני לא מבין מה מוהרא"ש אומר בדרשות 'זו זכות גדולה שאדם זוכה לבוא לבית הכנסת שלש פעמים ביום', לא הבנתי מה הזכות כאן, הרי חייבים לעשות דברים מאוד גדולים וחשובים, ורק אחרי כמה שנים של דרשות הדברים נכנסו ללב, והתחלתי להבין מהי החשיבות של כל מצוה ומצוה, יש לי חיות מהציצית, ומוהרא"ש גם לימד אותי שאין לי מה לקנא באחרים, ובוודאי שלא לקנא בחיי הנישואין של אחרים, לפעמים אנשים אומרים לי, פלוני התחתן ממש טוב, ואני מתאפק לספר שלפלוני אין בכלל חיים בבית, מבחוץ זה נראה טוב, הם התחתנו רק כדי שיהיה את מי לקנא הכל למען הבחירה והנסיון... מוהרא"ש אמר לי פעם שהדבר הקשה ביותר זה לשתוק ולנשוך שפתיים, ואני לא יכול לגלות מה קורה אצל אחרים, אבל צריך לדעת שאין את מי לקנא.

להיות חכם ולא להיות צורק

יש בפרשתינו דברים כל כך יפים, אני לא יודע עם מה להתחיל, התורה אומרת בפרשתינו 'וישלח משה לקרוא לדתן

לעשות מה שהוא כן יכול, הפוך מדברי קרח, אם יהודי נפל ח"ו לעבירה, השכל נעלם לו ונפל לעבירה, כדברי חז"ל אין אדם חוטא אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, מה עליו לעשות עכשיו, עליו להסתכל על השעון, ואם נשאר עוד כמה דקות לפני שנהיה לילה, שילך מהר להתפלל מנחה, ושלא יגיד שהוא לא יכול כעת להתפלל ככה ושחייב להמתין עד ראש השנה ויסע לאומאן ורק אחרי זה יוכל להתפלל מנחה, רבינו אמר שאף בשעה שהוא נופל וחוטא ואוכל דבר אחר, גם באותם רגעים יזהר שלא יזל השומן על הזקן, קרח היה אומר תתחיל משניות ותסיים את כל ששה סדרי המשנה ביום אחד, ותבין טוב טוב מה שאתה לומד, רבינו אומר לנו, תלמד פרק אחד בגיורסא, כפי שמשה רבינו לימד אותנו, שמזוה אחת פוטרת את כל הבית.

חשיבות מזוזה ופרוטה לצדקה

משה רבינו החשיב את המזוזה, כי זו מצוה של הקב"ה, ולכן יש להחשיב את המזוזה ולנשק את המזוזה, קרח זלזל במזוזה, מה זה כבר מזוזה אחת, הרי אני תלמיד חכם גדול, טלית שכולה תכלת, אפשר לראות מי הוא ירא שמים לפי המזוזה, כשירא שמים עובר את הדלת הוא מיד מנשק את המזוזה, בחור שמנשק את המזוזה נחשב אצלי כבחור מצוין, כי מה זה 'מצוין', מי שנבחן על מסכתא לא נקרא מצוין, מי שזוכר מהקב"ה ומקיים את המצוות של הקב"ה הוא נקרא בחור מצוין, מי שלא זוכר מהקב"ה הוא לא מצוין גם אם הוא יודע ללמוד, הוא כמו קרח שהיה לו בית מלא ספרים אבל לא הניח מזוזה, לא עשה את רצון ד', ולא זכר מהקב"ה, יש מקומות שמניחים מודעות ענקיות 'אתה יכול לדעת את כל הש"ס', אלו מודעות מאוד יפות, אבל רבינו מלמד אותנו, תקח דף גמרא ותלמד כל יום, ואם אתה לא מבין לכל הפחות תגרוס, ואל תגיד שכשתהיה עשיר תחלק צדקה, כי

שהצליח לשכנע את אשתו עם ויכוחים, לכל אחד יש את הצד שלו וזהו, אם כאמת רוצים לשכנע זה רק על ידי דיבורים יפים, אם רוצים משהו מדברים מאוד יפה, ואם היא לא רוצה, ממשיכים לבקש מהקב"ה וממשיכים לדבר אליה מאוד יפה, ומסכן האברך שהולך צעד אחד קדימה ומתחיל לפגוע במשפחתה, לבייש את הוריה, לחקות את אבא שלה, לצחוק על אמא שלה, זה דבר נוראי, זלזול ומחלוקת הורסים את הבית, לקרח היה בית נפלא, אבל הוא זלזל בכולם ועשה מחלוקת והחריב לעצמו את הבית, במקום יהדות להקב"ה על מה שיש לו.

להיזהר מחובות

גם אם אין לך כסף, תיזכר איך הקב"ה עזר לך עד היום, נכון שאתה לא מבין איך תוכל להתקדם הלאה, איך תוכל מחר לשלם את המשכנתא והשכירות, אבל תסתכל אחורה, תראה איך הקב"ה עזר לך, אבל דבר אחד אני מבקש ממכם אברכים יקרים, אל תעשו חובות, שלא יהיה אצלכם הדבר הזה שנקרא 'חובות', אברכים שואלים אותי האם אני 'נגד' כרטיסי אשראי, אני לא אומר שאין שום אופן שמותר להחזיק כרטיסי אשראי, זה רק תלוי איך מסתכלים על הכרטיס אשראי, אל תחשוב שזה כמו כסף, אל תעביר סתם, אוי ואבוי למי שמעביר בלי שום חשבון, בצורה כזאת אסור להחזיק את זה, וגם אם אתה מבין שצריך להחזיק חשבון מסודר, וכל דולר שיוצא משם, צריך שיהיה חשבון איך מחזירים את זה, אבל אשתך עוד לא מבינה את זה, אז גם אסור לך להחזיק את זה, ואם יש לך כרטיס, תשלם את מה שכבר העברת איתו ותשבור אותו, ותזרוק אותו, ואם אתה רוצה ללכת לקניות אז תלך לעבוד ותביא כמה דולרים לקניות, אני מכיר מספיק אברכים שמשלמים כל חודש מאות דולרים רק עבור רבית כרטיסי האשראי שלא שילמו עדיין, כל חודש

ולאבירם בני אליאב ויאמרו לא נעלה', ורש"י מביא את דברי הגמרא [בסנהדרין קי.], מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום. אף שמשה רבינו היה יכול לומר: אני לא עשיתי שום מחלוקת, אני ישבתי בבית, ולא דיברתי על אף אחד, ודתן ואבירם התחילו מחלוקת נגדי, מה אני קשור למחלוקת, אבל משה רבינו הלך ועשה הכל לעצור את המחלוקת, ומזה יקח אדם מוסר לעצמו, אברך חושב לעצמו, אשתי לא צודקת, היא לא עושה כלום, היא רק פוגעת בי, בכל זאת חובה עליו לפייס אותה ולא להחזיק מחלוקת, מוהרא"ש לימד אותנו כלל 'אל תחפש להיות צודק תחפש להיות חכם', מוהרא"ש היה גותן את המשל הידוע על זה, בן אדם נוהג ברכב, ורואה שרכב בא מולו, אם הוא רוצה להיות צודק, הוא יגיד 'כאן הנתיב שלי ואני ממשיך לנסוע, שהנוסע מולי יזוז לצד', אבל אם הוא יגיד את זה הוא פשוט ימות, ומי שחכם לא עושה חשבון כעת מי צודק ומי לא, הוא פשוט יזוז הצידה ויציל את החיים שלו, וכשמדובר בהצלת חיי הגוף האדם מבין שהוא צריך להציל את עצמו, וכשמגיע להצלת חיי הנפש הוא מחפש להיות צודק, מה איכפת לך מי צודק תציל את החיים שלך ואת הבית שלך, אם הבית הפוך לגמרי, תלך אתה ותסדר את זה, אם לא הכינו כלום לשבת, תלך ותכין, אם אתה רואה שאין לך בגדים נקיים ללבוש, לך ותכבס, אל תתלונן ואל תהיה צודק, תהיה חכם, הרי יש לך בית עם ילדים, תעשה כל מה שאתה רק יכול כדי להציל את הבית שלך.

לא לפגוע באשה ולא להתווכח

אני לא רוצה להרחיב את הדיבורים על הנושא של 'ויכוחים', זה דבר כזה טפשי להתווכח עם האישה, אנשים מתיישבים יחד עם שקית פיצוחים ופשוט מתווכחים, אין להם מה לעשות, עוד לא היה אדם

והוא לא יודע שהחברות אשראי בונות עליו שהוא לא ישלם, ויתחיל לשלם רבית דרבית.

קודם כל יש לשלם שכירות

תיהרו מאוד מאוד מחובות, אני לא יודע איך הגעתי בכלל לדבר מזה, אבל אני חייב לדבר מזה, צריך פעם בתקופה לעורר את האברכים שוב ושוב, ובכללי צריך האברך לדעת, שהדבר הראשון שהוא צריך לשלם זה שכירות, מהיום הראשון של החודש עד היום האחרון, יתחיל לשים בצד דמי שכירות, כדי שיהיה לו בסוף החודש מוכן לשלם שכירות, חייבים קודם כל קורת גג, והדבר השני זה כסף למאכלים, כי היום אפשר להסתדר עם אוכל, אפשר ללכת לשמחות ולאכול שם, הייתי השבוע בחתונה וכל כך כאב לי הלב, היו מלא מקומות ריקים, אבל המלצרים הניחו מנות בשר בכל מקום ומקום, גם אם אף אחד לא יושב שם, הפקרות והשחתה ממש, אחרי זה זרקו את הכל לאשפה, ואני בטוח שאם אברך יגש במטבח למנהל האולם ויבקש ממנו שרוצה לקחת הביתה מגש עם בשר, הוא יקבל את זה כשמחה, אבל האברך לא יעשה את זה, כי זו בושה נוראית, והאם זה שהוא לא עונה לטלפונים של המשכיר זו לא בושה? זו בושה עוד יותר גדולה, אני חושב שאין משהו מבייש יותר מזה, אם אתה גר בשכירות תשלם, גם אם יש שם עכברים זה לא תירוץ, אתה צריך לשלם, ואם יש לך טענה מסויימת תלך לדיין ותשאל אותו מה לעשות, אברך אחד ביקש ממני פעם שהוא רוצה בכל מוצ"ש לקחת את הלחמניות שנשארים מסעודה שלישית, אמרתי לו, שיקח בשמחה רבה, הוא מכניס לפרזר ומשתמש בזה כל השבוע, יכול להיות שהוא לקח את זה צעד אחד קדימה, אבל הוא לא חייב כסף לאף אחד, זה לא בושה להביא אוכל הביתה משמחה, זה כן בושה להיות חייב כסף למישהו ולא להתייחס אליו.

משלמים כסף מיותר, ובושה בשבילי שאני רואה שיושבים גם כאן מולי כמה אברכים מהקהילה כאן שאף הם עושים את זה, אני לא מדבר על רבית של משכנתא, כי כך הדרך לקנות בית, צריך להוציא משכנתא ולקנות בית, ועדיף מלשלם שכירות כל חודש, אבל לשלם רבית של כרטיסי אשראי רק כי הוא רצה להיות יהודי נכבד ורצה לקנות עליות בבית מדרש, זו עוול נוראי, חסר דעה משתמש בכרטיס אשראי כשאין לו כסף העיקר שיהיה מכובד.

להיזהר מריבית כרטיסי אשראי

אברך שלקח כרטיס אשראי כדי לקנות דבר שבאמת צריך לקנות, והוא דוחה את התשלומים ומשלם רבית, הוא עשה דבר טפשי, כי אין לו איך לשלם ובסוף משלם רבית אין סופית, ועדיף היה שיבקש מחבר בבית מדרש שיעזור לו, וגם אם החבר לא היה נותן לו רק היה מלווה לו את הכסף הוא היה מחזיר את זה מזמן, ואילו את הרבית הוא משלם ומשלם ולא מסיים, אבל האברך מתבייש לבקש מאחרים שיעזור לו, ומעדיף לחיות חיי שקר ולהיות איש מכובד, שאלתי לאחרונה אברך אחד כמה אתה משלם רבית לאשראי, הוא עונה לי שזה ממש כלום, 300 דולר לרבית, אמרתי לו: זה לא כלום, זה המון, זה יוצא לשנה 3600 דולר, תבקש הלוואה מחבר טוב, ותשלם את כל הכסף לכרטיסי אשראי, ותשלם לחבר שלך 300 דולר כל חודש ותוך זמן קצר סיימת עם זה, ואם יש לך כסף מיותר לרבית של אשראי, אולי תשלם את הכסף הזה לשכר לימוד של הילדים שלך... כל הפרסומות של כרטיסי אשראי משגעים את האברך, ונותנים כרטיסי אשראי עם הטבות גדולות ונקודות רבות, והם כותבים בפרסומת שמחלקים דמי חנוכה וכו', והאברך כבר מדמיין שהוא ילך לאיזה חופשה עם הנקודות האלו, או שרואה שיש מבצע שבכרטיס אשראי הזה הוא יקבל שמפו במחיר זול יותר...

לה, תן לה כמה מילים טובות, תהיה מרוכז כמה דקות ותהיה איתה, תנתק את עצמך מכל מה שקורה בחוץ, תקשיב ליום שעבר עליה ותעזור קצת.

להיות בבית כל השנה

אני מתחנן אליכם אברכים יקרים שוב ושוב, פרנסה תעשו רק בבוקר, ואל תגידו לי שעכשיו הזמן לעשות כסף, למי אתם עושים את הכסף אם אתם עובדים עד שלש לפנות בוקר, מי אמר לך להיות ברמה כזו גבוהה ואחרי זה לעבוד כל כך קשה לשלם את זה, תחיה יותר בפשטות ולא תצטרך לעבוד כל כך קשה, אתה אולי שכחת שפעם היא היתה מתקשרת מתי תבוא הביתה, אבל היא ראתה איך זה מעצבן אותך, והיא הקשיבה לשיעורים שמחזקים אותה להיות אמא לילדים ולחייך יפה לבעל ויום אחד הבעל ישתנה, ואתה שוכח להשתנות, היא בינתיים גם האבא וגם האמא, ואני שומע את האנחות שלהם במכתבים, היא לא צריכה את החופש היפה שאתה עושה אחרי שאתה מרוויח את הכסף, מה יש לה מזה שאתה נותן לה יומיים בחופש, תן לה את כל השנה בלי לצאת לחופש יומיים, תהיה בבית בכל השנה, אני גדלתי אצל אבא מאוד חשוב, אבי שליט"א מוציא בכל תקופה ספר נוסף, ואלו ספרים אמיתיים שהוא כתב ולא סתם ליקוטים, ובכל ערב הוא חזר הביתה והשכיב אותנו ורחץ את הילדים ושטף את הכלים ועזר בבית כמה שרק יכל, ככה בן תורה ירא שמים צריך להתנהג.

רחמנותו של הקב"ה לקבל בתשובה

ותדעו שהקב"ה כל כך מרחם עלינו שאף אם האדם נפל לאן שנפל, הוא יכול לחזור, כשהאדם נופל לעבירה הוא יכול ברגע אחד לאבד את הכל, כפי שרבינו אמר שברבע שעה אפשר לאבד את עולם

ללכת לצדקה

מישהו אמר לי שהבחורים שלי נוראיים שאני מלמד אותך ללכת לאסוף כסף, לא עניתי לו כלום, אבל קודם כל הבחורים אוספים את הכסף לצדקה, וכך לימדו כל הצדיקים בדורות הקודמים את הבחורים, אבל בא נגיד שהם לוקחים את הכסף לעצמם, הרי אתה והחברים שלך חייבים כסף לכל החברים ולכל כרטיסי האשראי, לכל הפחות הם אוספים כסף לעצמם, כמובן שמותר לאברך לקחת לעצמו רק כשבאמת אין לו, כפי שנפסק בשו"ע שמי שאין לו כסף מחזר על הפתחים, ומי שלא רוצה לקחת לעצמו יכול להחליט שנותן חצי לצדקה וחצי לצרכי ביתו, או שלוקח לפי שעה כמו גבאי צדקה.

לא לעבוד עד מאוחר

עכשיו אני רוצה לדבר קצת לאברכי הקריה כאן, כי עכשיו העונה שלכם, יש לכם הרבה עבודה, כי יש המון אנשים כאן באיזור שצריכים טכנאים ועובדים, ולכן אולי אתם חושבים שכעת מותר לכם לעבוד כל הלילה, אני רוצה שתדעו שזה משחק שלא נגמר, משחק של ריצה אחרי הבהמות, אם תגיד לי שבשבועיים הקרובים אתה רוצה ללכת הביתה בשש בערב במקום בחמש, או בשבע בערב, נו, עוד אפשר לעבור את זה, אבל זה לא ייעצר כאן, אתה תשכח בכלל שיש לך אשה וילדים שמחכים לך, המשחק לא ייעצר בכלל, הס"מ וכוחותיו עושים מאנשים ליצנות ופתאום הוא מוצא את עצמו ביומו האחרון, ושם לב שאף פעם לא הסתכל על ילדיו, לא היה לו זמן אליהם, גם אם האברך רואה שהוא מאוד מצליח ועושה כסף, שידע שאי אפשר להצליח בפרנסה אם זה על חשבון הבית והילדים, בסוף הוא ישקיע את הכסף באיזה מיזם והכל יתפוצץ, יש לך בבית אשה עם ילדים קטנים שקורסת מכוחותיה, תבוא הביתה ותעזור

ללמוד תורה הוא מתחיל לחשוב שמשוהו רע קורה אצלו והוא חייב לתקן אצל עצמו, אני לא יודע לתת לכם שום פתרון בנוגע לסמארטפון, בהתחלה אמרתי שמי שיש לו מכשיר מסונן עם היתר של רב שיחזיק את זה רק בעבודה, ושלא יביא את זה הביתה, ואחרי זה אני רואה שגם בעבודה אסור, ועוד יותר גרוע זה שהאברך נשאר כל הלילה בחדר המחשבים, כי ראש הישיבה לא מרשה להביא את זה הביתה, והנשים קורסות בבית לבד, אני באמת אוכד עצות ולא יודע מה להגיד לכם, ואני מקבל המון מכתבים מבחורים וילדים איך הם נפלו רק בגלל הכלים שהיו בבית, האבא היה תמים והוא באמת לא ידע לחפור בכלים, הוא היה צריך את זה רק לעסקים, אבל הילדים חכמים יותר וכן הצליחו לפרוץ ולהגיע לדברים המסוכנים לנפשם ורוחניו, ואני מחפש עצות מה לעשות ואיך להורות לעשות, אני חושב שיש עצה אחת ויחידה, והיא התבודדות, להגיד כל יום: רבש"ע תעזור לי, אני מרגיש שאני עדיין לא רוצה לוותר על המכשיר אבל אני יודע שזה מסוכן בשבילי.

חקירות ביום הדין

אנחנו כבר בחודש תמוז, זמני תשובה ממשמשים ובאים, צריך להתכונן לנסיעה של רבינו לראש השנה, מתכוננים על ידי תפילה, וגם צריך להכין דרכונים, ורבינו יתקן אותנו, היה לי השבוע התעוררות גדולה בענין זה, כי יש איזה ויכוח בין שני אברכים שהיו שותפים, והם נמצאים בבית המשפט על זה, כנראה שקיבלו היתר מבית דין, ואחד תובע את השותף לשלם לו, והנתבע עונה 'אין לי', והתובע הביא לבית המשפט הוכחות שיש לנתבע כסף, כי כשהיו שותפים הוא קיבל את כל הקבלות והמכתבים מראש הישיבה שהוא תרם כסף למוסדות כאן ולבנין באומאן לפני שנים, וחשדו שיש כאן כספים שלו שהלווה למוסדות, והתקשרו אלי

הזה ועולם הבא, היום על ידי הכלים האסורים אפשר להבין מה זה, נהיים מכורים וקשורים לדבר הזה, ומאבדים את כל העולמות, אבל הקב"ה כל כך מרחם עלינו, שאף אם נפל לאן שנפל הקב"ה רוצה לקבלו בחזרה, אם רק יעשה תשובה, ויאמר תיקון הכללי וישוב בכל לבו ויאמר אל ד' רבש"ע אני רוצה לחזור אליך, והקב"ה מקבלו מיד בחזרה, חז"ל מספרים [עבודה זרה י:]: שאנטונינוס היה בידידות גדולה עם רבינו הקדוש מסדר המשניות, ואנטונינוס חשש לדבר איתו בפומבי כדי שלא יבינו, והיה מדבר עם רבי על ידי קודים, ופעם אחת שלח לרבי עשב שנקרא גרגירא, והבין רבי מזה שבתה שנקראת גריא נגררה לעבירה, שלח לו רבי בחזרה כוסברא, והבין מזה שהכוונה לשחוט את הבת [בארמית שחוט היינו כוס], שלח אנטונינוס בחזרה כרתי, והכוונה שאם כך יכרת זרעו, שלח לו רבי בחזרה חסא, והכוונה שיחוס עליה, כי לא משנה מה שרק עבר תמיד יכולים לחוס ולרחם, הקב"ה מרחם על כל אחד אף אם האדם בטוח בעצמו שהוא כבר אבוד, ועל האדם מוטל לעשות תשובה והקב"ה יקבלו.

כח קדושת התורה

מוהרא"ש מביא אין ספור פעמים ב'אשר בנחל' את דברי הירושלמי המקבל עליו עול תורה מעלה עליו הקב"ה כאילו לא חטא מימיו, תקבל על עצמך להתחיל ללמוד כל יום קצת חומש, שנים מקרא בכל יום, יום ראשון עד שני וביום שני עד שלישי וכן הלאה, קצת משניות בכל יום, קצת גמרא בכל יום, ואם אחד רואה שקשה עליו ללמוד את הדרגה גמרא בכל יום, ויש לו הרבה חורים, שילמד ש"ס על הסדר, בקצב שלו, כשהאדם מתחיל ללמוד גמרא הוא מתחיל להתבייש עם הסמארטפון שלו, הוא מבין שהוא לא יכול להמשיך כך, הוא חייב לעשות משהו, כשהאדם לא לומד הוא עסוק רק בכסף, אבל כשמתחיל

הייתי צריך לענות תשובות ברורות, כן או לא, ברוך השם שאין להם שום טענה עלי אישית, הם רק רצו לדעת אם יש עדיין איזה הלוואה שאני משלם לנתבע, ואם כן זה אמור לעבור לתובע, וכשסיימתי אמרתי למתורגמן בכבי רב, שקיבלתי התעוררות גדולה מהחקירה כאן, כי אני מבין שיום אחד אצטרך לתת דין וחשבון למעלה, ולא יהיה מנוס משום דיבור מעשה ומחשבה, ואם ככה היתה חקירה על נושא אחד של תקופה אחת, מה יהיה למעלה כשיתחילו לשאול אותי 'מה היתה ראייה אסורה פלונית', פשוט בכיתי כשאמרתי את זה, ואמרתי למתורגמן שיתרגם להם את זה, כי לא ידעתי אם הם יהודים או גויים, שיתעוררו גם הם, הם היו בחורים חכמים מאוד וחריפים מאוד.

רק רבינו יציל אותנו

אמרתי לאברך שלקח אותי, אני תיכף נוסע מיד לאומאן, שרבינו יתקן אותי, שלא אשב שם עם בזיונות, זאת נחמתי שאני נוסע לרבינו, יש לי תחושה שהמתורגמן יתקרב לרבינו, כי הם הקריאו לו כל מיני מכתבים שכתבתי לנתבע, ואני מאוד התעוררתי מהמכתבים האלו... וכשהמתורגמן שמע כל כך הרבה מכתבים הוא בוודאי התעורר, אשרינו שיש לנו את רבינו.

לחקירות, ואמרתי שאני לא קשור לאירוע ואני לא מגיע, וענו לי שאם אני לא מגיע עכשיו למשרד עורכי הדין, אני אהיה חייב לבוא לפני השופט בצו בית המשפט, ועדיף לסיים את זה אצלם במשרד, והזהירו אותי שאני חייב לבוא לבד, וביקשתי מאחד החברים שיקח אותי, והוא אמר לי שהוא חייב לחנות רחוק, כי אין מקומות חניה במנהטן, אמרתי לו שנבקש מהקב"ה ונמצא, וביקשנו ומצאנו חניה ממש לפני הבנין, ואמרתי לו שיעלה איתי, ואמר לי שאסור לו, ועם תפילה עלינו יחד למעלה, ישבתי שם שעתים, וביקשתי מתורגמן, כי אני יודע אנגלית אבל יש מילים שלא אוכל לבטא כמו שצריך, והם העלו במסך בזום אברך חסידי מתורגמן מאידיש לאנגלית.

הכנה לעולם האמת

החקירה התחילה, הייתי צריך להרים את הידיים ולהצהיר שכל מה שאני אומר אמת וכו', והתחילו לחקור אותי בחקירה צולבת ונוראית, כל מכתב וכל הודעה, למה כתבתי כך ולמה עניתי כך, וכמה כסף הוא כבר נתן שכתבתי לו שהוא התמסר למען המוסדות, הם לא הבינו שאני יכול לכתוב כך גם למי שנותן עשר דולר תרומה... ואני הרגשתי כל רגע שאני רוצה לבכות, כי התחלתי לחשוב מה זה 'דין וחשבון', הם לא נתנו לי לתרץ כל מיני תירוצים,

שאלות ותשובות עם בחורי הישיבה

יום חמישי פרשת בהעלותך [שלה בארץ ישראל] תשפ"ו

שיש ליד הבית שלך חנות סושי, ומצאת חן בעיני המוכר, והוא אומר לך שאתה יכול לאכול חינם סושי, ואתה גם מצאת חן בעיני מוכר הגלידה ואתה יכול לקבל גביע גלידה בחינם, מה יהיה כשתעבור לגור במקום אחר, ואתה כבר התרגלת לסושי וגלידה, מה תעשה אם לא יהיה לך כסף לקנות ככה כל יום, לכן לא כדאי להתרגל לחיות בצורה של דברים מיותרים.

השאלה ששאלת היא שאלה קצת קשה, כי בוודאי מותר קצת להתפנק, אבל זה בטוח לא חכם לאכול כל יום דברים מפונקים ובטח שלא לקנות כל יום בכסף, כאן בישיבה יש כל יום לחם בחינם לבחורי הישיבה, ואם הבחור יתרגל כל בוקר ללכת אחרי שחרית ולקנות סנדוויץ בעשר דולר, הוא יתרגל לזה, ולאט לאט יעלה רמה ויקנה סנדוויץ בעשרים דולר, ואולי כעת יש לבחור כסף בקלות, כי אבא שלו נותן לו, וכסף שמקבלים בקלות יוצא בקלות, אבל מה יהיה עם הבחור אחרי החתונה, הרי אני רואה כמה האברכים מתייגעים על פרנסה, יש אברכים שעולים כאן בבוקר ומבקשים רשות אם יכולים ליטול ידיים ולאכול קצת לחם עם טונה.

מותר לבחור לעשות מבצע לעצמו, שאם יעבור כך וכך ימים שילך

קיבלתי כמה שאלות מתלמידי חשוכים כאן בישיבה, ובעז"ה נעשה מזה שיעור קצר, ואני מבקש מהבחורים שמגיעים תמיד לשאול שאלות בפרטי, שחבל ששואלים בשקט, כי הרבה פעמים יוצא מן השמים תשובות מעולות, והרבה חברים היו יכולים להחיות את עצמם עם התשובות האלו, ולכן כל מי שיש לו שאלה יפה והוא לא מתבייש לשאול ברכים כי זה לא דבר שכל כך אישי, שיעביר את המכתב למגיד שיעור ונקריא את השאלות ברכים, וכמובן שמי שיש לו שאלה שהיא מאוד אישית יכול להמשיך לשאול בצורה פרטית.

ש. ראש הישיבה מדבר הרבה נגד בזבוז מיותר של כספים על דברים מיותרים, מה נקרא דבר מיותר, אם יש לי כעת כסף אסור לי לקנות סושי?

ת. שאלה יפה, אין ספק שמותר לפעמים לפרגן איזה ממתק ודבר טוב, בן אדם צריך מזמן לזמן לקנות לעצמו איזה משהו שהוא רוצה ומסתכל על זה כדי להתאוורר קצת, אבל צריך לחיות בצורה נכונה, שזה אומר לא להתרגל לקנות באופן יומימי מאכלים יקרים.

ואף מי שמקבל את הדברים בחינם לא כדאי לו להתרגל לזה, בא נגיד

אסור לעמוד מנגד כשנשפך דם רעך, אם אתה רואה שמישהו פוגע בשני או מבזה אותו או מחרים אותו, אתה חייב לעצור את זה מדאורייתא.

• ברוב המקרים יכול בחור בישיבה לעצור יותר את הפגיעה מאשר אחד מאנשי הצוות, כי לפעמים הבחורים חושבים שהמגיד שיעור וראש הישיבה תלושים מהעולם, הם מדור אחר ולא מבינים אותנו, אבל כשבחור אומר לחבר שלו 'תרגע כבר, תפסיק לפגוע, מה קורה איתך', זה יכול לגרום לבחור להפסיק לפגוע.

ש. מה זה חבר טוב?

• ת. כבר דיברנו מזה השבוע, קודם צריך לדעת שחבר טוב לא מבטל אותך ולא מזלזל בך, לפעמים רואים אצל בחורים שהם רוצים להיות שייכים לקבוצה מסויימת בין הבחורים, שיש שם אחד שמנהיג את הקבוצה, וכולם מפחדים ממנו וסוגדים לו, זה לא נקרא חבר טוב, זה סך הכל שתלטן שמשתלט על אחרים, ומה הם כבר עושים בקבוצה, צוחקים על כולם, אומרים: תראו את השמן הזה, את השוטה הזה, את הלבן הזה, את האדום הזה, ההוא נראה כמו פרעה, והוא כמו נבוכדנצר, על כל אחד ממצייאים כינויים ושמות, זה לא נחשב לחברים, אם מפחדים מחבר זה לא חבר, חברים אמורים ליהנות אחד מהשני ולא לבטל אחד את השני ולא לפגוע אחד בשני, הכלל הראשון בחבר טוב זה שיהיו לו מידות טובות.

• ואחרי זה צריך לראות שיהיה חבר עם יראת שמים, אם הוא מדבר ניבול פה יש להתרחק ממנו, וזה לא נחשב לחבר טוב, רבינו אומר בספר המידות 'מי שמדבר ניבול פה בידוע שלבו חושב מחשבות אוין', בן אדם

למקווה וילמד ח"י פרקים משניות ויאמר את היום תהלים, הוא יקבל גלידה, מוהרא"ש סיפר על אחד מחשובי חסידי ברסלב ר' יונה לבל ז"ל, שהיה מקפיד ללכת כל יום למקווה במסי"נ, וביום אחד בימי החורף ראה שהמים קרים מאוד, הוא הכניס רגל אחד וראה שהמים ממש קפואים וקפץ החוצה, ואמר לעצמו 'יונה אם אתה נכנס אתה מקבל ריבוע שוקולד', כמו שאנחנו מבטיחים לילדים שלנו, איגלו או שוקולד, ור' יונה ממשיך לעמוד ולא נכנס, ואז הוא אומר לעצמו 'יונה אם תיכנס תקבל שתי ריבועים של שוקולד', והוא עדיין לא נכנס, ואז הוא אמר לעצמו 'אם תיכנס תקבל שלשה ריבועים', ומיד קפץ לתוך המים, וכשיצא הוא באמת פירגן לעצמו שוקולד עם קפה.

ש. מה עלי לעשות כשאני רואה שבחור אחד פוגע ודוקר בבחור אחר, ואין בכוחי לעצור את זה?

• ת. אוי אבא שבשמים, אני לא אוהב את השאלה הזאת, ווי לי ששאלה כזאת נשאלת כאן בין תלמידי הישיבה, מה לעשות כשבחור רואה שבחור אחר פוגע ודוקר חבר אחר, הוא לא דוקר בחבר אלא בלשונו, כדכתיב 'חץ שחוט לשונם', והבחור ששואל אומר שלא בכוחו לעצור את זה, כי הוא מפחד שיפגעו בו בחזרה.

• לא צריך לפחד, צריך להגיד מה שנכון להגיד, כשרואים מישהו פוגע בשני, צריך להגיד לו: תפסיק לפגוע, תפסיק לשפוך דם. ומי שלא מסוגל להגיד את זה, שיפנה למישהו שכן יכול להגיד את זה, לבקש מחבר אחר שהוא יותר חזק שילך לפוגע ויגיד לו שיפסיק לפגוע, או שיבקש מאחד מאנשי הצוות, התורה צועקת ואומרת 'לא תעמוד על דם רעך',

לא לגיל שלושים, הבחורים לומדים כאן בישיבה סך הכל שנים ספורות, ועוד מעט מתחננים בעז"ה וכבר אין זמן ללכת להורים מתחילים לגדל ילדים, ואחרי כמה שנים רואים איך הילדים דומים לאבא לגמרי, ממש העתק הדבק, אבל ממש, פתאום תראה איך תבקש מהבן שלך עזרה, וברגע אחד הוא נעלם וברח לבית מדרש...

זו זכות אדירה לעזור בבית, יש הרבה דברים שלכם זה מאוד קל לעשות ואתם לא קולטים שזה עושה המון, למשל להוריד את האשפה, למה אתם בורחים לבית מדרש ולא מורידים את האשפה, אני מוריד את האשפה כל פעם כשאני הולך להורים שלי, אמא שלי תמיד אומרת לי שלא אעשה את זה כי זה לא מתאים לראש ישיבה, אבל אני יודע שאני עוזר לה בזה, היא גרה בקומה שניה וקשה לה להוריד את זה.

ולא רק בבית צריך לעזור, אלא גם כשהולכים לסבא וסבתא, זה דבר מאוד לא יפה אם הולכים לסבא ולסבתא רק כדי לאכול ולישון, ולהיות שם כמו מחותן ממש, יש לומר עליך: 'הרי אתה מחותן', או כמו העם הארץ שאמר בליל פסח 'בשעה שיש מצה ומרור מחותנים לפינך', יש בחורים שיושנים אצל הסבא והסבתא, והסבתא מכינה לו אוכל והיא צריכה להוריד לו את האשפה שאכל, זה מאוד לא יפה, אם אכלת אצל סבתא שלך תנקה את הצלחת ותוריד את האשפה, זו מצוה גדולה.

לפעמים צריך לתקן איזה ידיד בבית, או דלת של ארון, או מנורה שנשרפה, לבחורים אלו עבודות קלות מאוד, וההורים לא מסתדרים עם זה חודשים ארוכים, אל תדחו את זה כשמבקשים

שמדבר ניבול פה הוא רקוב לגמרי, צריך להסתכל על חבר איך הוא מדבר, אם הוא מדבר לא נקי, הוא לא חבר טוב, חבר טוב לא עושה ליצנות ולא מדבר על אחרים.

ש. מה עושים שבדרך הביתה מתלווה אלי בחור שצועק על אנשים ועושה לי כושות ברחוב?

ת. אני מאוד מקווה שאתם קוראים 'עצתו אמונה' כי ממש לאחרונה קיבלתי כזאת שאלה מבחור בארץ ישראל, ועניתי לו על שאלה זו בעצתו אמונה, היה לבחור הזה ממש אותה שאלה, ואמרתי לו, שצריך להיות חכם ולא ללכת איתו, צריך להתחמק ממנו בצורה חכמה, אי אפשר ללכת ברחוב עם מישהו שעושה בזיונות והוא שוכב ברחובות וצועק על אנשים דיבורי גנאי, יש להיזהר מבחורים שובבים כאלו, אין ללכת עם אנשים כאלו ברחוב, ואפשר גם להגיד לו לפני זה בישיבה: אני לא יכול ללכת איתך ברחוב כי אתה מבזה אותי, אתה צועק על אנשים, כשתחליט ללכת רגוע אסכים ללכת איתך.

תשאלו שאלה אחרונה ואחרי זה נלך להתפלל מנחה.

ש. ההורים שלי מבקשים ממני לעשות דברים בבית כמו לנקות ולסדר, ואני יודע שאם אני לא אעשה את זה, בסוף מישהו יעשה את זה, האם מותר לי להתנער מזה בצורה יפה ולנסות לברוח מזה?

ת. אי אפשר בכלל לתאר לכם את השכר של עזרה וסיוע להורים בבית, בחורים יקרים, אני רוצה שתדעו שלא נשאר לכם הרבה הזדמנויות לעשות את זה, כי כאן בברסלב לא מחכים לגיל עשרים וחמש כדי להתחתן, וגם

בענין זה, כי כך ההורים לא יצטרכו להתקשר לטכנאי ולאינסטלטור אם תעשו את זה בעצמכם, זו מצוה גדולה עד מאוד.

ממכם, וגם כשלא מבקשים ממכם תעשו את זה בעצמכם, למה בישיבה אתם מתקנים את הכל, תתקנו גם בבית, ואני לא מדבר על זה שיש בידכם לעזור להורים שלכם עם כסף

לשמיעת השיעורים

קול ברסלב: 9191-444-1212

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו